

Siemenkuulumisia !

Kulunut kesä oli helteinen ja kostea. Toivottavasti se on tarjonnut Teille hyviä hetkiä puutarhan ja kasvi-
en parissa. Ylläpitolajely käynnistyi hienosti. Lähes
kaikille ylläpitolistassa olleille lajeille löytyi kasvat-
taji. Kiitos teille kaikille mielenkiinnosta ja tärkeäs-
tä työstä kotimaisten kasvikantojen säilyttämiseksi.
Mielenkiinnolla odotamme mitä siemeniä syksy tuo
tullessaan Maatiaisen välitykseen.

Syyskylvöihin voi edelleen tilata lajeja viimeisen
siemenluettelon tilausnumeroilla. Erityisesti kylmä-
käsittelyä vaativat lajit on helpointa kylvää syksyllä.
Alla olevaan listaan on koottu lajeja, jotka tarvitsevat
kylmäkäsittelyä itääkseen ja/tai joiden itävyys on par-
haimmillaan, kun ne pääsevät maahan heti samana
syksynä. Jos olette jo keränneet listan lajeja tai voitte
vielä kerätä näitä UKONHATTUJA, VUOKKOJA,
LILJOJA (rusko- ja tiikerinliljoista erityisesti itusil-
mut), KURJENPOLVIA, KURJENMIEKKOJA,
PIONEJA, pyydämme teitä lähettämään nämä siemen-
et syyskuun aikana Pirkolle osoitteeseen: **Pirkko
Kukkola, Turuntie 500, 31500 KOSKI TL.**

Laittakaahan nimi ja alkuperätiedot mukaan lä-
hetyksiin kuten aikaisemminkin. Syyskylvöistä
kiinnostuneet ehdivät niitä sitten tilata ja kylvää
ne maahan vielä tänä syksynä. Siemeniä toimita-
taan sen mukaan miten niitä saamme välitykseen.
Listasta on myös joitakin varastosta löytyviä puu-
vartisia lajeja. Lisäksi siinä on joitakin hyötykas-
veja, jotka tarvitsevat kylmäkäsittelyn itääkseen.
Olemme mm. saaneet köynnöspinaatin siemeniä ja
käärmeenlaukan itusilmuja, viimeksimainittua voi
tilata ylläpitolajelyyn.

Keruuohjeet löytyvät kotisivuilta sekä tämän vuo-
den siemenluettelosta ss. 38-40.

LUONNONKASVIEN siemenet ja niistä tehdyt se-
okset ovat edelleen olleet kysytyjä. Samoin kaikki
vanhat (****) kannat. Tässä pieni vinkki ja pyyntö
jos tuntuu ettei tiedä mitä siemeniä kannattaisi meille
kerätä. Pienetkin siemenmäärät ovat arvokkaita.

→→→

kalastajat lupaavat tulla talkoisiin, mutta unohtavat sitten päivämäärät, sillä emme
ole valmistaneet talkoista esitteitä.

Oma puutarhani on enemmän ja vähemmän kukoistanut kesän mittaan. Joka
kerta, kun saavun sinne päivän, parin poissa oltuaan, puutarhasta löytyy uutta ku-
kintaa. Aluksi kaikki näyttää satumaiselta ja ihmeelliseltä, kunnes vähitellen silmä
alkaa löytää parantamista vaativia asioita. Ritarinkannukset, salkoruusut, harmaa-
malvikit ja perunat venyvät pituutta ja kasvattavat uusia versoja kesän mittaan. Jos-
sain vaiheessa harmaamalvikeita, päivänkakkaroita, syyssyrikän varsia ja sitruuna-
kissanminttuja pitää ryhtyä vähentämään mahtuakseen itse joukkoon. Paljon taimia
löytyy paikoista, jonne ne eivät kuitenkaan mahdu. Onneksi ne voidaan ruukuttaa
ja tuoda taimipäiville kasvuvaihtoon.

Ihmisten intohimot kukkia, puita ja puskia kohtaan toteutuvat parhaiten kesä-
aikaan. Vierailu Marko Suomen omavaraiseen paratiisiin opetti ainakin sen, että
puutarhan perustaminen aloitetaan siitä, että hankitaan lehmä. Lehmä ei kuitenkaan
viihdy yksin, ja siksi hankitaan toinen lehmä. Tai lampaita. Marko on valinnut
molemmat, sekä myskisorsat, kalkkunat, kanat ja koiran. Eläimet tuottavat lantaa,
jonka avulla myös kasvit voivat menestyä ja kukoistaa.

Lähetäkää siemenet mieluusti jo lokakuun loppuun mennessä!

Maija Manninen

*Nukula on itänyt Seura-
saaren viljelypalstalla.
Museoympäristössä
kasvien nimet voidaan
kirjoittaa päreeseen.
Kuvaaja Maija Manninen.*

Maailainen 3 / 2011

Pirkon kokemuksia syyskylvöistä

Syyskylvön etu joidenkin lajien kohdalla on, että samana kesänä valmistuneet siemenet eivät ehdi mennä kovin syvään itämislepoon, jos ne kylvetään pian keräämisen jälkeen. Esimerkiksi ritarinkannukset, esikot ja kullerot, jotka normaalisti vaativat kylmäsittelyyn, itävät ilman sitä, jos ne kylvetään pian siementen kypsymisen jälkeen. Omaan kokemukseeni pohjautuvat myös nämä: kylvin pionin siemenet heti niiden kypsyttyä suoraan maahan. Seuraavana kesänä siitä kasvoi n. 20-senttinen puska, sitä seuraavana kesänä oli jo useampi kukkavarsi. Toinen esimerkki koskee kiurunkannusta ja särkynyttäsydäntä. Sain keväällä talven yli säilytettyjä siemeniä, jotka kylvin kesällä ulos. Ne itivät vasta kahden vuoden (siis kahden talven) jälkeen. Kun lopulta sain näiden siemeniä omista kasveista ja kylvin ne välittömästi valmistumisen

jälkeen, ne itivät heti seuraavana keväänä ja kukivat jo loppukesällä!

Kannattaa siis tehdä syyskylvöjä.

Kokemuksia kukintojen väreistä

Vuosien mittaan Maatiaisen siemenvälityksessä on ollut monista lajeista eri värimuotoja tarjolla. Olisimme kiinnostuneita kuulemaan Teidän kokemuksianne niistä. Onko valkoisen kurjenkellon siemenistä tullut valkoisia ja ovatko ne vuosien myötä pysyneet valkoisina? Onko akileijasta tai ritarinkannuksesta tullut sen värisiä, kuin luettelossa on mainittu? Onko jostain kasvanut jotain aivan muuta kuin piti? Lähetä palautetta näistä asioista joko sähköpostiin tai vaikka kirjoita siemenlähetyksen mukana.

Terveisin
Anna ja Pirkko
siemen@maatiainen.fi

Tilaus nro NIMI Namn / Tieteellinen nimi - kukinnan väri

- 17-8-9-2 LEHTOUKONHATTU 🌿 **nordisk stormhatt** / *Aconitum lycoctonum* subsp. *septentrionale* – sinipun.
17-8-10 AITOUKONHATTU 🌿 **stormhatt** / *Aconitum napellus* subsp. *lusitanicum* - tummansininen.
17-8-13 TARHAUKONHATTU 🌿 **trädgårdsstormhatt** *Aconitum x stoerkianum* - sininen.
17-8-12 UKONHATTU **stormhatt** / *Aconitum soongaricum* - tummansininen.
25-3-9 HELOVUOKKO **röd flikanemon** / *Anemone x lesseri* - punainen.
25-3-13 VALKOVUOKKO **vitsippa** / *Anemone nemorosa* - valkoinen.
25-3-17 AROVUOKKO **tovsippa** / *Anemone sylvestris* - valkoinen.
36-4 JUHANNUSHYASINTTI **midsommarhyacint** / *Brimeura amethystina*
50-5-5 JALOKIURUNKANNUS **sibirisk nunneört** / *Corydalis nobilis* - vaaleankeltainen.
50-5-7 PYSTYKIURUNKANNUS **stor nunneört** / *Corydalis solida* - purppuranpunainen.
58-11 KARSTAOHDAKE 🌿 **kardvädd** / *Dipsacus sp.*
61-1-1 SINIPALLO-OHDAKE 🌿 **blå bolltistel** / *Echinops bannaticus* - sininen.
62-17-1 HIMALAJAN MARSKINLILJA **vit stäpplilja** / *Eremurus himalaicus* - valkoinen.
63-9-1 ALPPIPIKKIPUTKI **alpmartorn** / *Eryngium alpinum* - sininen.
63-9-7 SINIPIKKIPUTKI 🌿 **rysk martorn** / *Eryngium planum*
68-4-6 KIRJOPIKARILILJA **kungsängslilja** / *Fritillaria meleagris* - valkoinen / punavioletti.
69-11-25 KYLÄKURJENPOLVI 🌿 **ängsnäva** / *Geranium pratense* - sinivioletti.
69-11-35 METSÄKURJENPOLVI **skogsnäva** / *Geranium sylvaticum* - sinipunainen.
74-10-6 KELTAPÄIVÄNLILJA **gul daglilja** / *Hemerocallis lilio-asphodelus* - sitruunankeltainen.
74-10-7 KULTAPÄIVÄNLILJA **orangegul daglilja** *Hemerocallis middendorffii* - tumman oranssinkeltainen.
74-13-3 SINIVUOKKO **bläsippa** / *Hepatica nobilis*
79-8-1 ”MAATIAISKURJENMIEKKA” **skomakariris** / *Iris aphylla* - tummanvioletti.
79-8-17 KELTAKURJENMIEKKA **svärdsilja** / *Iris pseudacorus* - keltainen.
79-8-22 KAUNOKURJENMIEKKA **tuviris** / *Iris setosa* - liilansininen.
79-8-23 SIPERIANKURJENMIEKKA **strandiris** / *Iris sibirica* - sininen.
79-8-24 ETELÄNKURJENMIEKKA **dansk iris** / *Iris spuria*
79-8-28 KIRJOKURJENMIEKKA **brokiris** / *Iris versicolor* - sininen kirjava.
86-4-2 RUSKOLILJA **flocklilja** / *Lilium bulbiferum* - punaoranssi.

- 86-4-12 **TIKERILILJA tigerlilja** *Lilium lancifolium*
 86-4-15 **VARJOLILJA krollilja** / *Lilium martagon* – liilanpunainen/valkoinen.
 86-4-16 **MARHANLILJA mandarinlilja** *Lilium Martagon*-ryhmä
 94-16-1 **TUMMAHELMILILJA armenisk pärlhyacint** / *Muscari armeniacum* - sininen.
 99-18-1 **KUOLANPIONI** **sibirisk pion** / *Paeonia anomala* - ruusunpunainen.
 99-18-7A **KIINANPIONI luktpion** / *Paeonia lactiflora* - punasävyjä.
 99-18-7B **KIINANPIONI luktpion** / *Paeonia lactiflora* - valkoinen, yksinkertainen.
 99-18-7C **KIINANPIONI luktpion** / *Paeonia lactiflora* - tummanpunainen puolikerrottu.
 99-18-8 **JALOPIONI ÄDELädelpion** / *Paeonia Lactiflora*-ryhmä - kermanvalk., vaal.pun. ja pinkki.
 101-1 **PARATIISILILJA Paradislilja** / *Paradisea liliastrum* - valkoinen.
 114-7-8 **TARHAKYLMÄNKUKKA Backsippa** / *Pulsatilla vulgaris*
 143-10-3 **TUMMAPÄRSKÄJUURI Svart nysrot** / *Veratrum nigrum*

Syötävät kasvit

- 25-6-1 **VÄINÖNPUTKI** **Kvanne** / *Angelica archangelica*
 21-6-5-7 **ILMASIPULI Luftlök** / *Allium Proliferum*-ryhmä
 21-6-34-4Y **KÄÄRMEENLAUKKA skogslök** / *Allium scorodoprasum* – VAIN YLLÄPITOVIJELYYN.
 72-15 **KÖYNNÖSPINAATTI Rankspenat** / *Hablitzia tamnoides*

Puuvartiset kasvit

- 46-6-1-1B **SIPERIANKÄRHÖ sibirisk klematis** / *Clematis alpina* subsp. *sibirica*
 68-1-5 **PUNASAARNI rödask** / *Fraxinus pennsylvanica*
 80-16-3 **AMERIKAN JALOPÄHKINÄ grå valnöt** / *Juglans cinerea*
 82-7-4 **KALJUKULTASADE alpgullregn** / *Laburnum alpinum*
 90-15-3A **TARHAOMENAPUU 'Antonovka' trädgårdsäppel** / *Malus domestica*
 107-10-3-3 **SIPERIANSEMBRA sibirisk cembratall** / *Pinus cembra* subsp. *sibirica*
 119-2-67 ”**KAINUUNRUUSU**” **pimpinellifoliaros** / *Rosa pimpinellifolia*-ryhmä 'Kainuu' - valkoinen.
 119-2-81 **TARHAKURTTURUUSU rugosaros** / *Rosa* ”Havukka” (*Rugosa*-ryhmä) - tummanpunainen.
 119-2-51 **IHARUUSU hartsros** / *Rosa mollis* - ruusunpunainen.
 132-10-18 **HELMIPIHLAJA pärlrönn** / *Sorbus fruticosa*

Vanha kirsikkapuu Kuopissa

Jäsenemme kertoi että Kuopion WB-valokuvauskeskuksen takapihalla kasvaa vanha kirsikkapuu. ”Kirsikoissa oli suuret siemenet joten hirveesti hedelmää ei kirsikoissa ollut. Vanhojen kirsikkapuiden juurella kasvoi pieniä taimia. Kirsikkapuu kasvaa talon takapihalla talon vieressä.” Jos joku siellä lähiseudulla asuva on kiinnostunut pohjoisemmasta menestyvistä kirsikoista tässä voisi olla tutustumisen arvoinen puu.

Onko tietoa vanhoista sokerijuurikaskannoista?

Puutarhamessuilla eräs jäsenemme tiedusteli löytyisikö sokerijuurikkaasta maatiaiskantoja. Hän kertoi miten hänen mummonsa kasvatti Viitasaarella kas-

vimaassaan sokerijuurikasta. ”Hän säästi aina yhden tai kaksi edellisvuotista simenkasveiksi. Syksyllä hän keitteli juurikkaansa siirapiksi ja oli sokerin suhteen likes omavarainen. Tuo mummon viljelemä lajike oli varmaan jonkinlainen maatiaislajike. Jos nuita siemeniä löytyisi olisin halukas ostamaan niitä.” Ottakaahan yhteyttä toimistoon jos teillä on tietoa vanhoista sokerijuurikaskannoista.

Vinkki kultapallon kasvattajille

Kevään puutarhamessuilta on peräisin myös tämä vinkki vuoden maatiaiskasvin, kultapallon, kasvattajille. Kasvustoa voi leikata ennen juhannusta reippaasti. Tämän seurauksena kukinta on hiukan myöhemmin, mutta kasvustoa ei tarvitse tukea ja kukinta on runsaampaa.